

## Motion till riksdagen 2021/22:911

av **Richard Jomshof (SD)**

# Avveckla svensk minknäring

---

## Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en tidsplan med målet att avveckla svensk minknäring i likhet med vad som har beslutats i Norge och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

Sverige har en lång tradition av en internationellt sett stark djurskyddslagstiftning. Det är något vi ska vara stolta över. Tyvärr visar det sig med jämna mellanrum att den svenska lagstiftningen inte efterlevs på alla områden. Därför är det av stor vikt att vi åtgärdar eventuella missförhållanden om vi ska kunna vara trovärdiga på området.

Ett sådant område är den svenska minknäringen. Redan år 2003 konstaterade den svenska Pälsdjursnäringens utredningen (SOU 2003:86 Djurens välfärd och pälsdjursnäringen) att det finns en rad problemområden inom den svenska minknäringen. Man framförde att minknäringen senast 2010 skulle leva upp till djurskyddslagens krav på ett naturligt beteende för djuren eller läggas ned helt eller delvis. Man menade dessutom att förändringen måste ske skyndsamt eftersom utvecklingsarbetet för minkar knappt börjat, medan det för andra djur pågått under en lång tid. Trots att man fick sju år på sig valde pälsnäringen att ta initiativ till ett så kallat djuromsorgsprogram först år 2010, samma år som missförhållandena skulle varit åtgärdade, vilket är mycket anmärkningsvärt. Detta program har för övrigt underkänts och fått utstå kraftig kritik av Jordbruksverket vid två skilda tillfällen.

Den 20 augusti 2010 presenterade Jordbruksverket en sammanställning av djurskyddsinspektioner, som då bland annat visade att 85 procent av minkfarmerna saknade enkla föremål för sysselsättning i minkarnas burar, som för övrigt är mindre än en tredjedels kvadratmeter, vilket ska jämföras med det utrymme minken är van vid i sin naturliga miljö. I andra fall talades det om stympade och blödande djur på grund av för trånga burar, om sjuka djur med rinnande ögon och öron samt om stereotypa beteenden och en hög stressnivå. Det framkom också uppgifter om burar fulla med stora

mängder avföring, miljöfarligt gödselläckage innehållande kväve och fosfor samt döda minkar som ligger oskyddade och kannibalism.

Att situationen för minkarna inom minknäringen generellt sett fortfarande är undermålig framkommer inte minst i en debattartikel från den 26 november 2015 där flera veterinärer skriver att den så kallade miljöberikningen, som infördes av Jordbruksverket 2013, inte är tillräcklig för att förhindra stress hos minkarna. Man konstaterar att det krävs mer än leksaker i små burar för att minkarna ska få ”tillräckligt utlopp för sina naturliga beteenden” samt att minkarna måste ges tillgång till större ytor och simvatten för att minknäringen ska kunna leva upp till djurskyddslagens skrivningar. (Källa: Svenska Dagbladet, *Regeringen bör hålla löfte om minkarna*, 26 nov 2015)

Trots att vissa förbättringar trots allt har skett visar de mångåriga bristerna inom svensk minknäring att dagens uppfödning av minkar i bur inte är förenlig med svensk djurskyddslag. Det spelar nämligen ingen som helst roll vilka förbättringar som än genomförs. Svensk minknäring kommer aldrig att kunna leva upp till svensk djurskyddslag. Liknande åsikter förs fram i en debattartikel på DN Debatt den 26 september 2020 där 120 veterinärer argumenterar för att Sverige ska stänga sina minkfarmer: ”Vi menar att det i dag finns tillräckligt vetenskapligt underlag för att säga att burhållningen inte tar hänsyn till djurens djupt rotade beteenden och behov. Det innebär också att uppfödningen av minkar i bur är oförenlig med djurskyddslagen, som är mycket tydlig med att djur ska hållas så att de kan bete sig naturligt. Om politiker godtar en djurhållning som strider mot djurskyddslagens uttalade krav och förarbetenas intention – hur ska medborgare då kunna lita på att lagstiftningen över huvud taget spelar någon roll i praktiken?”

Minkar är ett mycket aktivt och ensamlevande rovdjur och kan på många sätt jämföras med katter, som i sin naturliga miljö klättrar, dyker och simmar. En vuxen mink har i naturen ett revir som alltid ligger längs med ett vattendrag och som kan sträcka sig upp till sex kilometer. Upp till 70 procent av födan fångar minken i vatten och den simmar dagligen upp till 250 meter. Det innebär att en mink som tvingas leva sitt liv i en trång bur på mindre än en halv kvadratmeter inte kan utföra sina medfödda beteenden. Vi måste naturligtvis ha klart för oss att all djurproduktion innebär en inskränkning av djurets frihet och naturliga beteende. Men detta är inte detsamma som att man har rätt att behandla ett djur, en levande varelse, hur som helst.

Sammantaget visar detta att minknäringen inte har klarat av att leva upp till 2 kap. 2 § i djurskyddslagen (2018:1192), som stipulerar att ”djur ska hållas och skötas i en god djurmiljö och på ett sådant sätt att [...] de kan utföra sådana beteenden som de är starkt motiverade för och som är viktiga för deras välbefinnande (naturligt beteende)”, samt 2 kap. 1 § som i sin tur stipulerar att ”djur ska behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom”.

En lång rad europeiska länder har i dagsläget helt eller delvis förbjudit så kallad pälsdjursfarmning. I vårt grannland Norge beslutade det norska stortinget 2019 att införa ett förbud mot pälsdjursfarmning. Beslutet innebär att de sista farmerna ska vara avvecklade senast 2025. Sedan dess har länder som Polen och Frankrike valt att göra detsamma.

I Sverige fasades rävfarmningen ut 2001 och den sista chinchillafarmen stängdes 2014. Den svenska minknäringens misslyckande att leva upp till svensk lagstiftning visar att det är dags att göra detsamma med minknäringen. Riksdagen bör därför fatta ett beslut som syftar till att ge regeringen i uppgift att ta fram en tidsplan för hur svensk minknäring ska kunna avvecklas i likhet med vad som har beslutats i Norge.

*Richard Jomshof (SD)*